

BAB 1 • Pendahuluan

1.1 LATAR BELAKANG

Dunia pekerjaan graduan kini telah menjadi semakin kompleks hasil dari perubahan teknologi yang pantas disertai dengan persaingan sengit yang dihadapi oleh pihak industri. Perubahan yang pantas ini menuntut pihak industri juga berubah pantas, seiring dengan perubahan yang berlaku dalam ekonomi dunia, agar dapat terus berdaya saing bagi melangkah maju ke hadapan ataupun sekadar mengekalkan kedudukan. Perubahan yang berlaku ini dijangka akan lebih pesat lagi pada masa akan datang, seolah-olah tanpa ada halangan dan batasan yang jelas. Dalam konteks negara pada hari ini, kebanyakan industri tidak lagi menerima secara bulat-bulat para graduan yang dilahirkan oleh Institusi Pengajian Tinggi (IPT) semata-mata berdasarkan ijazah yang dipegang seperti suatu masa dahulu. Pihak industri sangat teliti dalam pemilihan dan hanya graduan yang mempunyai kriteria tertentu sahaja yang akan terpilih untuk menyandang jawatan yang ditawarkan. Dunia pekerjaan yang berpaksikan kepada penjanaan dan penggunaan ilmu pengetahuan ini semakin mementingkan modal insan yang bukan sahaja mempunyai pengetahuan yang mendalam tetapi juga mesti mempunyai pelbagai kemahiran lain agar boleh berfikir dan bertindak dengan pantas serta kreatif dalam

penyelesaian masalah dan menangani perubahan. Pihak industri adakalanya mengharapkan para graduan baru bersedia untuk menyumbang pada hari pertama bekerja, iaitu boleh berfikir secara kritis, bijak menyelesaikan masalah, luwes, mampu menyesuaikan diri dengan keperluan pekerjaan serta bersedia menghadapi cabaran yang mendarang.

Memandangkan modal insan merupakan satu aset terpenting bagi pembangunan sesebuah negara dan menjadi teras inovasi, secara tidak langsung iaanya menjadi satu kewajipan kepada Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) untuk memastikan setiap graduan yang dilahirkan oleh IPT negara sentiasa relevan dengan tuntutan dunia pekerjaan yang pelbagai lagi sentiasa berubah-ubah. Justeru itu, setiap program yang dijalankan oleh IPT mestilah mempunyai hubung kait yang rapat dengan dunia pekerjaan. Para pelajar yang bakal memohon ke IPT dan juga ibu bapa mesti didedahkan dengan maklumat yang relevan dan terkini berdasarkan kepada fakta dan bukti berkaitan prospek pekerjaan graduan yang sebenar. Pada masa yang sama, pihak IPT perlu mengetengahkan kekuatan dan ciri-ciri yang ada pada graduan kepada pihak industri agar pihak industri memahami serta mempunyai pandangan yang positif terhadap graduan yang dilahirkan.

Bagi menyokong kemajuan industri pengajian tinggi negara dan pembangunan modal insan negara yang mampan, pihak Kementerian telah mengambil inisiatif dengan menjalankan kaji selidik yang komprehensif terhadap para graduan baru yang dilahirkan oleh IPT negara melalui satu sistem kajian secara atas talian yang dikenali sebagai Sistem Kajian Pengesanan Graduan Pertama (SKPG I). Antara objektif utama kajian ini ialah untuk mendapatkan maklumat secara pantas berkaitan status pekerjaan para graduan sejurus selepas mereka menamatkan pengajian. Di samping itu, kajian ini juga bertujuan untuk mengetahui tahap penerimaan pihak industri terhadap para graduan yang dilahirkan oleh IPT negara bagi memahami hubung kait antara program pengajian mereka dengan dunia pekerjaan serta meninjau kepuasan dan kemampuan para graduan dalam menunaikan tanggungjawab di tempat kerja. Selain itu, kaji selidik ini turut meninjau pandangan para graduan terhadap pelbagai aspek berkenaan IPT mereka seperti program pengajian, kemudahan yang disediakan, persepsi terhadap para pensyarah serta sistem penilaian yang dilalui. Hasil kajian ini diharap bukan sahaja dapat memberi banyak manfaat kepada KPT tetapi juga kepada industri pendidikan tinggi negara seluruhnya. Kaji selidik melalui sistem SKPG I ini telah dijalankan sejak tahun 2006 hingga sekarang.

Walau bagaimanapun, pihak Kementerian sedar dengan melihat kepada destinasi pertama para graduan semata-mata adalah tidak memadai dan tidak dapat memberi gambaran sebenar untuk jangka masa panjang. Oleh itu, pihak KPT telah mengambil inisiatif membangunkan satu lagi sistem yang dikenali sebagai Sistem Kajian Pengesanan Graduan Susulan (SKPG II) bagi menjalankan kaji selidik terhadap para graduan yang telah berada lebih daripada setahun dalam pasaran kerja. Kajian susulan ini pertama kali dijalankan pada tahun 2008 dan hasil kajian ini telah dibukukan dan diedarkan kepada pelbagai pemegang taruh KPT. Pada tahun 2011, kajian susulan dijalankan untuk kali yang kedua, iaitu pada September hingga Disember 2011. Antara objektif utama kajian susulan ini dijalankan adalah untuk melihat status pekerjaan graduan dan bagaimana mereka mengharungi dunia pekerjaan dan membangun kerjaya setelah sekian lama berada dalam pasaran pekerjaan. Sasaran utama kajian ini adalah kepada graduan keluaran 2006 hingga 2010, iaitu kumpulan graduan yang dilahirkan selepas tertubuhnya Kementerian Pengajian Tinggi dan tambahan pula profil kumpulan ini telah tersedia ada dalam pangkalan data KPT yang dibangunkan melalui SKPG I. Kajian ini juga bertujuan untuk mendapat maklum balas daripada graduan berkaitan pekerjaan

dan majikan mereka serta hubung kait program pengajian yang telah mereka ikuti dengan dunia pekerjaan sekarang. Di samping itu, kaji selidik ini turut mengumpul maklumat berkaitan graduan menganggur dan graduan kumpulan terpilih seperti graduan Orang Kurang Upaya (OKU), graduan bekerja sendiri dan graduan yang mengikuti pelbagai Skim Latihan Graduan (SLG) yang telah disediakan oleh pelbagai agensi kerajaan bagi meningkatkan tahap kebolehdapatan kerja para graduan.

1.2 **OBJEKTIF DAN SKOP KAJIAN**

Kajian susulan 2011 ini bertujuan bagi melihat status pekerjaan graduan setelah lebih daripada setahun menamatkan pengajian, perkembangan kerjaya mereka dan perkaitan di antara program pengajian di IPT dengan pekerjaan semasa. Kumpulan fokus bagi kaji selidik ini ialah:

- i) graduan yang telah sedia ada dalam pangkalan data KPT, iaitu graduan 2006 hingga 2010;
- ii) graduan yang tidak bekerja atau menganggur;
- iii) graduan yang sedang aktif mencari pekerjaan;
- iv) kumpulan berfokus seperti graduan golongan Orang Kurang Upaya (OKU), Orang Asli, usahawan dan graduan yang mengikuti pelbagai program *employability* yang dijalankan oleh pihak kerajaan.

1.3 **INSTRUMEN KAJIAN**

Instrumen yang digunakan dalam kaji selidik ini adalah seperti yang terdapat di **Lampiran B**. Soal selidik ini dipaparkan dalam laman web rasmi kajian susulan, iaitu graduat.mohe.gov.my/kajiansusulan. Secara ringkasnya soal selidik ini mengandungi 6 bahagian utama seperti berikut:

- **Bahagian A:** Maklumat latar belakang graduan
- **Bahagian B:** Graduan yang melanjutkan pengajian / pembelajaran sepanjang hayat / mengikuti latihan meningkatkan kemahiran
- **Bahagian C:** Maklumat berkaitan pekerjaan graduan
- **Bahagian D:** Graduan yang tidak bekerja
- **Bahagian E:** Graduan yang menunggu penempatan pekerjaan

- **Bahagian F:** Maklumat umum graduan (status perkahwinan, pendapatan bulanan keluarga, status OKU dan jenis ketidakupayaan)

Maklumat latar belakang pengajian graduan pada **bahagian A** adalah berdasarkan kepada maklumat yang telah dibekalkan oleh pihak IPT masing-masing ketika pelaksanaan Kajian Pengesanan Graduan destinasi pertama (SKPG I). Bagi graduan yang pernah berkonvokesyen lebih daripada sekali dalam tempoh 2006 hingga 2010, maklumat pengajian peringkat terbaru telah diambil dan dimuat naik ke dalam sistem SKPG II 2011. Seterusnya, bagi graduan 2006 hingga 2010 yang menyambung pengajian dan tamat pada tahun 2011, respons melalui SKPG I 2011 juga dianalisa dan dikira sebagai responden kepada SKPG II 2011, memandangkan maklumat tersebut adalah maklumat terkini bagi graduan yang terlibat. Justeru itu, didapati graduan diploma 2008 dan 2009 merupakan kumpulan responden terbesar dalam SKPG II 2011, ini kerana ramai daripada graduan diploma ini telah melanjutkan pengajian ke peringkat ijazah pertama dan berkonvokesyen sekali lagi pada tahun 2011.

Bagi memastikan instrumen yang dibangunkan bersesuaian dan respons yang diterima menepati keperluan

KPT dan pihak pemegang taruh (stakeholders), satu jawatankuasa yang terdiri daripada pakar dalam pelbagai bidang telah ditubuhkan bagi menilai dan memantapkan lagi soal selidik yang digunakan pada kajian susulan 2008. Antara perkara yang dimurnikan adalah memastikan tidak lagi terdapat pengulangan soalan di antara SKPG I dan SKPG II 2011. Contohnya, soalan berkaitan penglibatan graduan dalam aktiviti kokurikulum dan latihan industri yang pernah diikuti semasa di IPT telah dikecualikan dalam SKPG II 2011 memandangkan maklumat tersebut telahpun diperolehi melalui sistem kajian destinasi pertama.

1.4 PELAKSANAAN KAJIAN

Pelbagai kaedah telah digunakan bagi memastikan makluman berkaitan soal selidik ini sampai kepada sasaran yang telah dikenal pasti seterusnya bagi mendapatkan kadar respons yang baik. Bagi graduan yang tersenarai dalam pangkalan data KPT, khususnya graduan yang telah berkonvokesyen pada tahun 2006 hingga 2010, kaedah utama yang diguna pakai ialah melalui sebaran emel dan khidmat pesanan ringkas (sms). Graduan berkenaan telah dipelawa secara berperingkat melalui emel yang menerangkan tentang tujuan kaji selidik serta insentif yang disediakan. Setelah itu, diikuti dengan khidmat pesanan ringkas yang

memohon kerjasama para graduan untuk menyertai kajian dengan melayari laman sesawang SKPG II 2011.

Sebaran secara meluas juga dibuat bagi menyampaikan maklumat berkaitan kajian kepada graduan yang tiada dalam pangkalan data KPT, terutama dalam kalangan graduan lulusan institusi luar negara, graduan yang bergraduat sebelum tahun 2006 dan juga mungkin graduan yang telah menukar alamat emel dan nombor telefon. Antara kaedah yang digunakan ialah: i. menyediakan pautan laman sesawang kajian di portal IPTA, IPTS, politeknik, kolej komuniti dan laman sesawang agensi-agensi kerajaan dan bukan kerajaan yang berkaitan; ii. iklan dalam akhbar-akhbar utama, radio dan televisyen; dan iii. melalui risalah yang diletak di tempat-tempat strategik.

Bagi mencapai kumpulan sasaran berfokus, jalinan kerjasama juga telah diadakan di antara pelbagai kementerian dan agensi. Antaranya ialah JobsMalaysia dan JobStreet.com yang membantu dalam penghantaran emel kepada pencari kerja yang aktif. Pihak Radio Televisyen Malaysia (RTM) telah membantu mengiklankan kajian melalui televisyen dan radio di bawah kelolaan mereka. Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) telah membantu menyebarkan maklumat kajian kepada graduan OKU yang terdapat dalam

pangkalan data mereka, manakala Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) pula membantu menyampaikan maklumat kepada graduan berketurunan Orang Asli. Di samping itu, agensi dan kementerian yang turut membantu adalah Kementerian Sumber Manusia (KSM), Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah (KKLW), Jabatan Perangkaan Malaysia, Khazanah Nasional Berhad, Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional (PTPTN) dan Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Swasta. Bagi menggalakkan lagi penyertaan graduan dalam kajian ini, beberapa insentif menarik telah disediakan dan pemilihan peserta bertuah telah dibuat secara rawak.

1.5 SUSUNAN LAPORAN SKPG II 2011

Laporan Kajian Pengesahanan Graduan Susulan 2011 ini mengandungi tujuh bab dengan Bab 1 menerangkan secara ringkas tentang latar belakang, objektif dan skop kajian, instrumen kajian serta metodologi yang digunakan. Bab 2 memaparkan taburan responden yang diterima berbanding taburan populasi dalam SKPG I 2006 hingga 2010. Bahagian ini turut mengandungi profil responden mengikut latar belakang sosioekonomi dan latar belakang akademik, yang juga termasuk taburan mengikut jantina, negeri mastautin, pendapatan bulanan

keluarga, umur, jenis IPT, peringkat pengajian dan bidang pengajian utama.

Bab 3 memuatkan status pekerjaan dan maklumat pekerjaan responden SKPG II 2011 secara keseluruhan. Bagi mendapatkan gambaran yang lebih jelas tentang situasi graduan negara, bab ini turut memaparkan analisa berkaitan status dan maklumat pekerjaan graduan ijazah pertama dan diploma bagi graduan 2006 hingga 2010 pada tahun 2011 berbanding dapanan kajian SKPG I 2006 – 2010 dan juga dapanan kajian SKPG II 2008. Antara maklumat pekerjaan yang dibincangkan ialah sektor, taraf pekerjaan, pendapatan bulanan, peratus graduan yang mencari pekerjaan lain dan peratus graduan yang mempunyai pekerjaan sampingan serta pandangan graduan terhadap keupayaan dan kemampuan mereka menjalankan pekerjaan sekarang.

Bab 4 memberi fokus kepada graduan tidak bekerja dengan memaparkan profil graduan mengikut jantina, negeri mastautin, umur, status perkahwinan, peringkat pengajian dan bidang pengajian utama. Bab ini turut membincangkan sebab yang diberi oleh graduan mengapa mereka tidak bekerja, kaedah yang digunakan dalam mencari maklumat pekerjaan, kemahiran yang diperlukan oleh mereka bagi membantu mendapatkan pekerjaan, temu duga yang dihadiri dan gaji yang diharapkan.

Bab 5 memberi tumpuan kepada responden yang menyatakan pernah mengikuti program Skim Latihan Graduan (SLG) yang dijalankan oleh pihak kerajaan. Antara maklumat yang dibincangkan ialah status dan maklumat pekerjaan graduan kumpulan SLG berbanding graduan yang tidak pernah ikuti SLG. Di samping itu, kesedaran dan pandangan para graduan berkaitan skim latihan ini turut dibincangkan.

Bab 6 pula menerangkan tentang graduan yang bekerja sendiri, iaitu membincangkan sumber modal, jenis perniagaan, cabaran yang dihadapi, pendapatan bulanan dan tempoh menjalankan perusahaan sendiri. Seterusnya, Bab 7 memberi fokus kepada graduan golongan Orang Kurang Upaya (OKU) yang merangkumi profil, jenis ketidakupayaan, status dan maklumat pekerjaan serta jenis pekerjaan graduan OKU.

Daripada 69,023 responden kajian susulan 2011, terdapat responden yang tidak menjawab kesemua soalan yang diajukan. Dengan itu, jumlah responden bagi setiap jadual dan rajah yang terdapat dalam laporan ini mungkin tidak sama. Bagi jumlah peratus pula, terdapat jadual yang mempunyai peratusan kurang atau lebih daripada 100.0 peratus setelah pembundaran.